

Harminadik

9998

Budapest, Január 2-án.

418. szám.

IX. évfolyam. 1876.

BORSSZEM JANKÓ

„A KÉT JÓ BARÁT.”

Józsep. Ölelkezzünk, Jancsi brüder! Tudtam én az, hogy így fog jönni. Mindig is mondtam, Andrásy ellen mondott beszédeimben is benne van, hogy a parlament nem képviseli a nemzet többségét. A nép azok mögött áll, akik nem adóznak. Ölelj meg János, én szívem vigasztalásó! Puszi!

Előfizethetni a kiadó-hivatalban · Budapest, Ferenczyek-tere 7-ik sz. Előfizetési díj: Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt. Egyes szám 16 kr.

Az Izsó-kiállításban.

— Sylvester éjjelén. —

„Busuló juhász“ (szomorú nótát fúj.)

„Csokonai.“ Hadd el már, te, mert hadd el hadd lesz belőle! Ne szegényflautáskodjál itt az én árnyékomban. Nem szeretem azt a beteg nótát, még ha márvány furulyából csurog is. Mondó vagyok, hogy hej-haj! (Dalol.)

Bájos! egy trillák,
Isten áldjon, Lillák,
Trillák,
Lillák...

„Részeg kortes.“ (utána rimelve) Átkozott vasvillák! Egészen összeyukgatták ezt az egyetlen ködmönmet, pedig gipsz-bárány bőriből való. Hajh, szűcsnek de csak rosz volt szegény Izsó! Hanem a korteskedést, azt aztán isten igazában értette; magam se tudom mivel kaptott be, csak azt érzem, hogy afele »Laboda, lábad ide-amoda« dőlöngözik alattam. Józan Gábris legyen a nevem, ha nem borköbül vésett ki.

„Csokonai“ (kivéve kezéből a kulacsot.) Addsz csak, hadd kortyintok egyet ebből a csikóbőrösből... Hahó! Hát nem csikó ennek a bőre? Biz isten, úgy meg van a teremtvé, majd hogy a szemem közé nem nyerített!

Csikóbőrös kulacsomnak
Drágalátos lotyogása...

„Tánczó legény“ (utána rimelve.)

Márvány belü szomszédomnak
Rimes-himes kotyogása...

„Csokonai“ Fogod be mindjárt azt a mosdatlan szádat, te? Hogy ki nem felejtette belőle a nyelvet az a mi szegény mesterünk, — de hisz az mind beszélt, a mit ő csinált; bezzeg, lett volna csak kontár az apád...

„Fonóleány“ (elejti az orsót.) Ni ni, még csak föl se emeli senki az orsót! Bús világ biz ez!

„Csokonai.“ Ugy kell neked, galambom! Csináltattad volna meg magad Engel Józseffel, majd nem lett volna olyan pörge az orsód, hogy még el is birjad ejteni.

„Részeg kortes“ (fölemeli az orsót.) Ehol la, gyöngyöm; 'sz az én térgyem olyan könnyen csuklik, hogy utána hajlom a gombostűnek is... Eladó vagy-e szögácskám?

„Házaló zsidó“ (elégrik.) Eladó? Mi van eladó? Hogy adja? Khendnek a khulacsa? Adok érted thiz garast no; hisz ugys thudom, hogy már üres. Pedig Miklós mester, fogadom, theli khulacsot vésett a markhába kennek...

„Részeg kortes.“ De hát mikor olyan szomjas géget faragott a torkomba, ... adta élethüségé!

„Házaló zsidó.“ No mi van hát eladó?

„Fonóleány.“ Magam vagyok eladó, hát nem látja, szomszéd?

„Házaló zsidó.“ Tyhü, ördöghöt, az rosz! Ugy éljek, az nagyon rosz! Hiszen magácska, lelkhem, csak egy gipsz figura! Egy szobrászati skulptür! Az minálunk nem ér semmihse. Jaj, ha volna maga egy trümitisch, vagy egy ócskha théli khaput, akkhor lehetne ráthenni egy pár florint. De egy státhua? Aj paj!

„Petőfi-mellszobor.“ Armányos Izsója, hogy eltalálta azt a zsidót! Olyan jebuzeus magyarsággal tájcsol, mintha Batyu khán ivadéka volna.

„Czigány Laokoon.“ Oh jaj, kirem sipen, násságos zsidó urácskám, in is eladó vónék már rigen; ázs istenke is megáldaná, há engem is megvenne; egy forintér' biz' istenke odádnám magám, á kis rájkómát meg etven kárjacsárjával. Ázs istenke is megáldja...

„Házaló zsidó.“ Wie hájszt? Mit akhar a more? El akhar adódni? Ugy éljek, ez nagyon jó! Hát mi vagy the? Nem vagy te bornyu, vagy serthés, vagy csizma, vagy khirinolin, hogy volna nekhed érthék! The vagy egy grupp, egyéb semmi! Micsinálók én most Grupp-al? Mosthan khöll Uchatius-czigány!

„Ételvivő pórnő“ (orra alá tartja a párolgó gulyásost). Nesze zsidó, ebből szedj, ha van eszed! Pápríkás gipszből van ám öntve.

„Házaló zsidó.“ Piha, viszed el innen az orrom elől? Ne thréfálj a thréfi-val!... thudom, hogy nagy kheresztény gój volt szegény Miklós mester, az isten nyugaszthalja, ... mégis khár érthe, merth az ilyen magamformáth, mint az Arany János vagy az Ötves báró vagy az Egres Gábor, ugyancsak khóserül khívéthe. A gyerekheimnek mondvá!

„Czigány Laokoon.“ Ván is ázs urnák gyereke!

„Házaló zsidó.“ Hogy ne volna? Én ugy vagyok alakhíva, hogy mindjárt meglátszik, hogy a gyerekheim otthon vannak! (Indulva.) No, láthom már, hogy itt nincsen eladó. Magukhat nem veszi meg senki. Igaza is van a világnak; mért nincsenek aranyból, vagy ezüstből, vagy Nordbahnból? Az volna egy kinczlerisch mathriál, a miből lehet csinálni egy darab müremekhet. Így persze vegyenek meg magok magokhat, — mért nem lett a mesterünk khölföldi és csinált francia Cso-khonait és angol Pathikárus Ferkhót és sponyol részeg khortest, a khit a don Guzman khonzol mindjARTH megvenne. Ajánlom engemet; én megyek és eladom magam khkrétának az Orczy-khávéház markbörjének.

„Petőfi-mellszobor“ (Csokonaihoz.) Hej, Miska bácsi, azt hiszem, helyesen beszél ez a polgártárs.

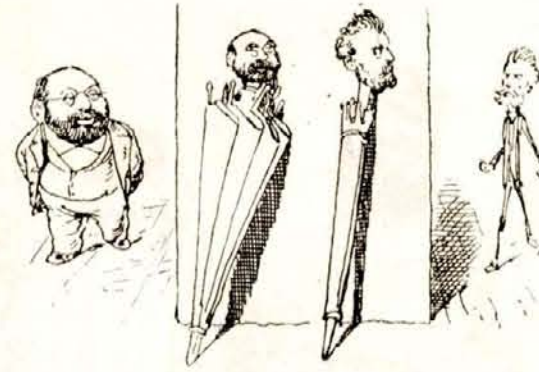
„Csokonai.“ No, legalább azt látom ebből, hogy megvan még a nemzet!

A Bosporus mellől.

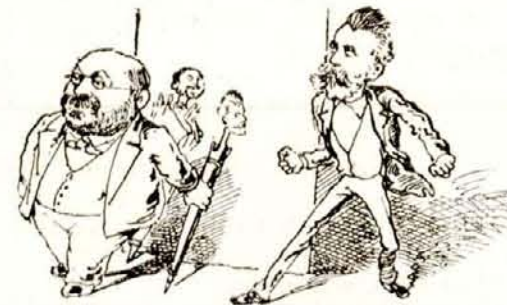
A zultán megígérte, hogy jövőben a keresztények végrendelete is törvényes érvényességű lesz Törökországban. Hm! Eszerint I. éter czár végrendelete is, mely szerint Konstantinápolya muszkátilleti meg és Palmerstoné is, ki Egyiptomot az angoloknak testálja.

A KÉT ESERNYŐ.

— Valóságos história a Ház folyosójából. —

Két esernyő ott magában —
Nincs mellette őrző.
Egyiknek gazdája Wahrmann,
A másiké Győző.

Wahrmann véletlenül nyul a
Győző ernyőjéhez;
Istócz nagy haragra gyúla,
Rettenetes mérges.

»Ez itt nem a te parupnyid...
Hisz a fejem rajta!
Egyebütt hódit, ha tudsz mit —
Kutya fékom adta!«

»Győző, a legédesebben
Azt kérem te tőled:
Hallgasd el a beszédedben
Hogy egy zsidó el akarta
Lopni esernyődet!«

THEATRÁLIA.

A »Hon« t. szerkesztőségének.

MEEGKÖVETEM a t. szerkesztőséget, én nagyon meeg vagyok sértve azon polemia által, meelyet mi eellenünk becsületes állatok eellen indítani méltóztatott. Ön meegtamadja az eelefantot, kit pedig Indiában isteni lényül tisztelnek s korholja szeegény Rákosi urat, hogy őt feellépteti. Tán irigylit tőle azon diurnumot, meelyre itt szorult, hol minket állatokat nem tisztelnek? Mee! Mee! vagy mint önök mondanák: jaj! oh jaj!

Vallja be őszintén: neem a leegnagyobb diadalokat aratják-e velünk? Ugyan hová lett volna Meyerbeeser nélkülüm? Hát a peleskeei nótárius az ő lova nélkül, hát »Téli reges« a meedve, vagy »Lalla Roukh« ugyancsak eelefant nélkül? Vagy az a hibája hogy az eelefant eelefant, akarom mondani az eelefant eelefant? Vagy tán azért gyalázzuk meeg a Musát, meert tudjuk a szeerejünket és neem bögünk, ugrálunk, meekegünk sugó utó? Ne üldözzék tehát azon hatalmas állatot, ki iránt föltétlen tisztelettel viseltetünk s vallja be, hogy tévedett.

Üdvözléttel

Gidófalvy Mőndőle

a »Dinorah« keeskeje.

NYÁRON ES TELEN.

I. Az ó-budai főuton.

Gf. A. Alb. megcsókolja egy szavazó polgár feleségének improductív kezét.

II A főrendi házban.

Az improductív kéz birtokosának férje és az improductív kéz birtokosa férjének a felesége meglepetve hallják a volt kandidátus ur olympusi haragját az improductív kéz ellen.

A lefolyt év
politikai naptára.

Jan. 1. A balközép tiszteleg Tiszánál, és kérdi, hogy »mikor nyílik már a törömvirág?« Tisza azt feleli, hogy:

»A holnapi két galambnál
Egy mai veréb is jobb
Sallári kop!«

Jan. 14. Ghyczy Kálmán az adót 13 millióval akarja fölemelni. Kraxellhuber preschpurgi polgártárs erre a fölemelésre azt mondja: »ta lext ti nider!«

Jan. 20. A budget tárgyalása küszöbén Sennyei háro a Deák-körben »jobb meggyőződés« és »fájdalmas érzet« fejezi ki az ország finanziaí fölött. Beavatott babák azt állítják, hogy az a jobb meggyőződés tulajdonkép szélső jobb meggyőződés volt, és hogy azok a fájdalmak szülési fájdalmak voltak. Akkor született meg a »Kelet Népéhez« az esz me. De nem ment át a lapba.

Február 3. Tisza Kálmán kimondja a képviselőházban a nagy igazságot, hogy »a közjogi ellenzék többé nem létezik.« Mint Pythagoras tevő midőn nagy igazságot föltalálta, ő is egy hekatombát akart áldozatul

hozni az isteneknek, de a balközépben nem találta már meg az ehhez megkivántató önfeláldozási készséget. A kik alkalmasak lettek volna, mind átszöktek már a szélső balhoz.

Mindezek következtében
Február 24-én kineveztetett a Wenckheim-kabinet, mint átmeneti-szükség. Amire Wenckheim báró azt mondta

Márczius 1-én, midőn minisztereit a Deák-körben bemutatatta: »Uraim! Ne ijedjenek meg. Hiszen ez nem kabinet, csak — förczim mer.

Márczius 8. Sennyei kibontotta a házban a conservatív lobogót. Ő volt a »Fährdrich«; Ürményi Miksa megtartotta régebbi »Rittmeister«-qualitását; Zichy Nándort kinevezték »genie«-nek, de minden eredmény nélkül; Kállay Béni trombitás lett. Apponyi Albert gróf megmaradt rezervának.

April 1-én megígérte Széll Kálmán, hogy nem lesz többé deficit.

April 7-én adót vetettek a puskára. Azon nap patrónusává szent Alvinczi nevezetett ki.

April 8-án adót vetettek a billiárdokra. Ez ellen Babes tiltakozott Daco-Románia, Tisza Lajos pedig a piramisok érdekében, melyeknek egyiptomi példányait csak az idén látogatta meg.

April 28. a ház elfogadta a kereskedelmi-codexet. A kormány megígérte, hogy fog hozzá teremteni kereskedelmet is.

Május 18-án elhatározták, hogy aki választókat megveszteget, azt zárják el a — bolondok házába.

Május 24-től

Aug. 30-ig választások. Általános sajnálkozás az országban, hogy a liter-mérték még nem hozatott be. Hanem azért anticipáltak erre némely buzgóbb választók, amennyiben tota liter bekáfoltak.

September 20-tól

Okt. 17-ikéig delegáció-ülések. Szüret a Steinfeldén Bécs mellett. Kiténik, hogy az Uchatius-bronzágyukat hordás tekintetében csak Jókai loyaltási vizipuskája mulja felül. Ez utóbbi eltalálja 30 mérföldre a legapróbb, szabad szemmel alig látható és jó szemmel alig nézhető bároságot.

Okt. 17. A kabinet új fejet nyer és elvesziti testét. Fejelt munka talp nélkül. Pedig fogtak eszmiadiát.

Novemb. 5. előterjesztetnek a reformjavaslatok. Tisza Kálmán szomorodott szívvel jelenti, hogy szeretett dajkája, a jó öreg megyei bizottság, elvben meghalt.

Novemb. 14-től

Deczemb. 13-ig költségvetési vita; hosszas komédia több felvonásban, melyek köző hiába iparkodik némely naivabb képviselő egy-egy kis levonáskát is becsempészni. Végződik Rothschild apotheozisával, melyet Széll Kálmán világít meg »pénc kék« tüzzel egy harmadfélórás exposéban.

Deczemb. 20. Születésnapja a kis telivér »Justamentnit«-nek a főrendiházban. Atyja Zichy Nándor, anyja a híres »Budget«, mely a képviselőházban a »ne fuss hanem fizess« című versenyben díjat nyert.

Deczemb. 22. A kis »Justamentnit« elhullajtván fogait, zsenge csikó korában elhalálozik.

Átvisszük kedves emléket

az új évbe.

„Zum goldenen Andrassy.“

— Külügy-belügyközeli sürgönyváltás. —

(A jövő évi veres könyvből)

I.

Ignatz Haubenstock Andrassy Gyula grófhöz.

Bécs, 3. december, 1875.

Gezuckerter Herr Graf leben!

Mi általánosan elismert ügyes ember, tetszik tudni, hogy mi az egy jó firma. Példának okáért Ew. Excellenznek kollegája, a Fürst Bismark, mikor választotta a firmát »Blut mit Eisen«, mindjárt jól ment a geschäftje. Én is akartam eleinte ilyen mischmascht, például »Tülanglais mit Gimpfen.« De gondoltam magamban: ma az egész branche oda van. Akarok leg-alább firmámban lebendige waare. Engedje meg hát

Excellentiád, hogy nevezhessem üzletemet »Zum goldenen Andrassy.«

Orökké hálás marad Excellentiádnak, ach-tungsvoll.

Ignatz Haubenstock

empfehlte sich für Damen-Coufection,
Ball-Paruren, Hochzeits-Ausstattungen etc.

II.

Andrassy Gyula gróf Haubenstock Ignácához

Tisztelt piperész úr!

Ezennel ünnepélyesen megígérem Önnek, hogy nyakravalóimat mind Önél fogom vásárolni. Ami több, kész vagyok önt bemutatni barátomnak Aarifi basának, az új török követnek. Ennek nagy háremje van Konsztantinápolyban. Szóval nagy consumens, jó kuncsaft. Sőt, ha ön azt hiszi, hogy ez a brüsszeli csipke árának emelkedésére némi befolyással lehet, be akarom avatni egész Belgiumot a török reformtervbe. de semmi szín alatt sem engedhetem meg, hogy engem a halófejűkötők és Brustflecker fölé kipingáltasson.

A megtiszteltetést köszönöm; de nem kérek belőle. Különben vagyok jóakarója

Bécs, 1875. dec. 4-én

Andrassy Gyula m. p.

III.

Haubenstock Ignác Andrassy Gyula grófhöz

Bécs, 6. decemb. 1875.

Brillantener, gnädiger Herr Graf!

Tudtam, hogy ön nem tagadhat meg semmit egy szegény Confectionártól. Köszönöm az engedelmet. Arczképét már kifüggesztettem. Igen jók illik oda; én meg sokat veszek be. Macht sich, Herr Graf!

Ihren weitem Bestallungen gefälligst entgegen-sehend

Ignatz Haubenstock

empfehlte sich etc.

IV.

Andrassy Gyula gróf Haubenstock Ignácához.

Micsoda impertinencia ez? Parancsolom, hogy arczképemet azonnal távolítsa el cégéről!

Bécs, 1875. decz. 6-án.

Andrassy Gyula m. p.

V.

Haubenstock Ignác Andrassy Gyula grófhöz.

Bécs, 7. deczemb. 1875.

Wie heiszt parancsolom? Parancsol nekem Excellentiád? Mit csinál olyan lármát? Mintha bizony előszőr történnék most, hogy arczképét felfüggesztik! Különben Excellentiád nekem ezt megengedte, midőn azt írta hogy: »jóakaróm.« Ha jóakaró: akkor azt akarja, ami jó. Már pedig annál jobb a világon nincs, miut ha az a kép ott csügg.

Auf fernere geneigte Verbindung mit Postwendung hoffend

Ignatz Haubenstock

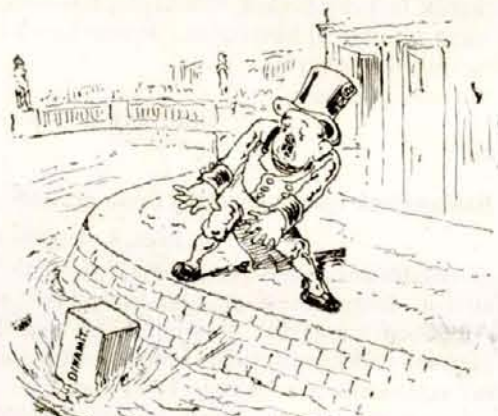
Damen-Fournisseur
zum »goldenen Andrassy«

A lefelé uszó dynamit.

— Robbanatos történet 10 fejezetben. —

Az amczdinerjéhez így szól minap a rát:
»Hallja-é herr Johann, legyen rögtön parát,
E ládában rejlik a szörnyű dynamit...
Fogja! És a Duna fenekébe damit!»

Mint a szélyész szalad ládával a Johann,
Dobja a Dunába, s aztán tova rohan.
Nitro-glycerines, dynamitos láda
Jaj, hogy belekerült a szép kék Dunába!

Nitro-glycerines, dynamitos láda —
Selyemül hordozza hátán Duna ága,
Pedig ha egy csöppet ütődik a parthoz:
Bécsnek városára rettenetes bajt hoz.

Szép csöndeskén uszik. Pozsonyon túl volt már,
Amidőn meglátja egy dunai molnár.
Tűnődik magában: »Ejnye, mi lehet hát?
Hahogy nem röstelném, kifognám e ládát!»

Csak uszik a láda. Pásztor ember látja:
»Tán bizony cigáré? Ejnye, hogy a fránya!...
Nyilván trafik dohány. Hordja el a gólya,
Ha trafikbul került, bagónak se jó a!»

Az invokált csakó gondolkozik rajta:
»Szentséges Jupiter, ugyan már mi fajta?
Kidüllesztí szemét a kandi békája;
Oly kíváncsi, hogy a gólyát meg se látja!

JANUÁR 2. 1876.

BORSSZEM JANKÓ

7

Rongyszedő zsidócska szintén megpillántja
Botjával legottan partra ki is rántja.
Mi van benne, mi nincs: törődik is véle;
Akármilyen, ő hasznot húz belőle.

Hazá ér a Kóbi: »Táti! nézd, tekintsed —
A Dunából húztam ki eztet a kincset!«
Táti ki olvassa a Lojdot s tud mindet:
Rémül, látván ott a »nitro-glycerinet.«

»Gatt gerechter, fő, isten veled mit tett,
Hogy hu rezolz te veled ezt a dymamitet?
Megtartani szörnyű — eldobni kár volna...
Vigyen el az ördög téged a pokkolba!«

»Táti, arany táti... egy naczerő eszme!
Megmarad a nitro, semmi sincs elveszve!
Korta szivarokba kell ütöt begyórni
Ottan, tételében, sosem fog meggyólni!

Nyílt levél Pater Greuterhez.

Tisztelendő atyám!

Az osztrák képviselőházban tartott utolsó beszédjében Ön azt állítja, hogy, ha elfogadtatik a tiroli iskolák felügyeletéről szóló törvényjavaslat, a keresztény hívők hasonlóké lesznek a disznókhoz.

Minden meglévő és még ezentul kinevezendő szentre kérem önt, ne gátolja meg ezen törvényjavaslat keresztültvitelét, mert csak ez által látom lehetségesnek megakadályozni azt, hogy a zsidók bennünket fölfalják a n a k.

Tisztelendőségét kezeit csókolja
a magyar kereszténység südő-apostola

I. Gy.

Kitüntetés.

JÓKAI Mórt különös kitüntetés fogja érni ujév napján. Beavatott körökben azt beszéltek, hogy a kormány kieszközölte részére azon kis „J“ visszaadátását, melyet 48-ban elég meggondolatlanul és könnyelműen elcsapott a nevévégeből.

RÓMÁBÓL.

A RÓMAI magistrátus fölszólítja a pápát, hogy mivel ő szentsége és udvara a városi intézményeket szintén élvezik: az 1870. sept. 20-tól 1875. december végéig elfogyasztott vizért fizessen most 80,000 lírát. — Valóban megfoghatatlan, mit csinált a Vatikán azzal a tömérdék vízzel, ha meggondoljuk, hogy éppen e nevezett idő alatt a Vatikánban mennyi mindenféle vált vízzel.

A LIPÓTVÁROSBÓL.

Köbi. Gatt!...

Czili. Az istenért, mi történt?

Köbi. Az lehetetlen!

Czili. Beszélj hát, min rémülsz meg?

Köbi. Mitül rémülek? Hogy ne rémüljem el magamat, mikor máma az ójságba egy bank-igazgatórul sincs bene, hogy defraudirozta!

Széll Kálmán monológja

Silvester estéjén.

MENNI, vagy nem menni! Ez itt a kérdés. Fölmenjek-e Bécsbe megtudni, hogy megcsináljuk a közös jegybankot; vagy bevarjam-e mig Depretis lejö Budapestre kinyilatkoztatni, hogy nem lesz önálló bankunk? Mi volna megfelelőbb a helyzetnek? És miről lehet hosszabb beszédet tartani?

Tisza Kálmán azon nézetben van, hogy meg kell keresni a »modus vivendi«-t. Depretis collegám pedig azt állítja, hogy ez fölösleges. A legjobb modus, ugymond, az, melyet ő proponál. — Was für áner? Kérdem. — Na, der Wodi áner! felel ő.

Mégis csak (óvatosan körülnéz, sugva) mégis csak hunczut a német!

Előragokkal oldja meg a gazdasági kérdéseket! Könnyű neki! Ő mindent saját szakálára tehet Austriában. De hát nem épen olyan az én szakálom mint az övé? Mióta növesztém már az ő mintájára!

Lássuk csak!

Hátha én is megpróbálnám nyelvészeti segédszerekkel rendbehozni a gazdasági politikát? Ha például a képviselőház elé a következő határozati javaslatot terjesztetném:

„Határozati javaslat.

Tekintve, hogy Rothschild bennünket legutóbb is nyakon rentézett jótéteményeivel, és hogy ez által kiségített bennünket a kincstári javak tekintetében kötött hypothecalaműtásokból; tekintve az örök igazságot, melynek értelmében »bis dat, qui deficit dat«; és melyek folytán mi kétszerannyi kamatot vagyunk kötelesek fizetni a nagylelkű bankháznak, mint »kárki másnak; tekintve, hogy a Rothschild-bankok ezen nemes eljárásuk folytán valóságos bankrothschildokká váltak ránk nézve;

és különös tekintetbe véve végre, hogy Rothschildék zokon vennék, ha az osztr. nemzeti bankkal összevesznének:

határozza el a ház, hogy: kikerülendő a Rothschildék ezen zokonvenzióját, elfogadjuk újra az osztrákok bankkonvenzióját.«

Nini! Ez nem ros. Szent-Lucambrosiusra és szent Monopolidorusra esküszöm! ez sikerült.

Mégis csak igaza van Tisza Kálmánnak: meg kell találni a »modus vivendi«-t. Ime megvan. Neve: »Financz tudományba burkolódzott nem-lehet más kép.«

Megyek Bécsbe!

TUDOMÁNY.

A tudományok fejlődése 1875-ben.

(Áttekintés.)

Csillagászat. — E tudomány mezején a lefolyt év nevezetes munkálatoknak volt szemtanuja. Vénus átmenete a nemzeti színháztól a népszínházba bizonyossá tette, hogy itt nem az Arany János csillagásznak által fölfedezett Murányi Vénusról, hanem a Soldos Sándor segédcsillagász által először kiszámított Blaháné Vénusról volt szó. Posner K. L. magán-csillagászáján egész éven át pontos észleletek tettek a Ferencz-József-rend csillagát illetőleg s e csillag pályájának elemeiből kiválglik, hogy még 300 esztendeig fog tartani, míg e pálya a nevezett csillagdához méltó irányban fog mozogni. A föld és nap közötti távolság ügyében Jókai Mór csillagjai kalkulátor sikeresen dolgozott, »a világ vége« című szakműve szerint biztosan kiszámítván, hogy a föld távolságát a naptól, még pedig az itélet napjától, ez idő szerint kisütni nem lehet. A félhold fogyatkozásairól Vámbéry Armin érdekes buvárlatokat közölt a »Sehol« című tudományos közlönyben. A szinkép-elemzés legújabb haladása azon kitűnő spectrum volt, melyet a meiningeni csillagda igazgatója Chronegk Brutus gyapjú-utcai sátrába bele elemzett; a spectrum egy emberből és egy sugárból állván, bizonyos, hogy Caesar szerencsecsillagán, melynek ez spectrumba volt, emberek és sugarak fordulnak elő.

Nyelvészet. — A délamerikai Tüzföld (*Fire Land*) lakóinak nyelvét illetőleg, Fogarasi kipuhatólta, hogy az ottani tűz által gerjesztett füst következtében ez nem lehet más, mint az ugynevezett »füstölt nyelv«, mely hazánk némely vidékein, például Hentes-vármegegyében szintén még ma is a nép száján forog. A finneken kívül tehát ezentúl még a tüzföldiek is nyelvrokonaink lesznek tekintendők. Ballagi Mór mint az ikes igék védője Szarvas Gábor ellenében bebizonyította, hogy a latin, francia, angol és német nyelv is magáévá tette a magyar nyelvvalakot, mely számos szavában (például: sic, logique, brique, Warwick, Garrick, Blick stb.) megvan, hogy pedig az ikes alak régi magyar, mutatják az olyan régi nemes neveket, minő többi közt Brunsvik, mely sohasem volt Brunsv. Az as-zyriai téglairodalomban tett angol buvárlatok eredményei nálunk is e térre irányozták a nyelvészek figyelmét s a budapesti téglák átvizsgálása következtében csakugyan egy nevezetes ősi nyelvemlékre akadtak, mely így hangzik: »E. M. R. T. G.« és Brassai Sámuel megfejtése szerint azt jelenti hogy: »Első Magyar Részvény Téglagyár.« A finn nyelvészet legújabb haladása azon bizonyosság, hogy Ossian »Fingál« című híres költeménye a finn és gael nyelvek vegyülékén van írva. Budenz József tanár végre a votyák nyelv egyetlen maradványát fődözte föl a Wodianer névben.

Régészet. — Henszlmann Imre buvárlatai szerint az ugynevezett koronázási halom Pesten a »kunhalomok« azaz praehistoricus sirok osztályába tartozik; egyttal tekintettel arra, hogy Pozsonyban is létezik ilyesmi, bizonyosnak nyilvánítja, hogy az ilyen kunhalomokat sok helyütt a nép »koronázási halmoknak« szokta nevezni. Budapesty Frigyes érdekes monographiát írt a pesti vastuskőről, mely kutatásai szerint a rómaiak idejéből maradt fönn és eredetileg »vas Tusculum« volt, a mennyiben sérthetetlen asyllumot jelentett. Számításai szerint a vastuskő tisztán geometrikus alapon készült és polygonalisan mondható, a mennyiben kétségkívül sokszögű (l. alább »statisztika« alatt.) A lipótvárosi bazilika katagombáinak átkutatása Römer Flóris által — ámbátor a »forrásért kiáltozó szarvas« a régi keresztény symbolikának egyik főképlete — fájdalom megerősít, csak szarvatlan gombákat eredményezett. Az építészeti madzag-méreteket Henszlmann Imre az idén is szorgalmasan folytatta és valaminthé márégebben kimutatta, hogy a dijoni székesegyház magyar építész tervezte a pécsi bazilika mintájára, ugy most már az is bizonyos, hogy a párisi Nötre-Dame arányai a budai kéményseprő-kápolnáról vannak véve s a rheimsi katedrális templom mintaképe a pesti Rókus-kápolna.

Statisztika. — A statisztikai tudomány 1875-ben roppant haladást tett különféle irányokban. A finn-ugri törzs, melynek eddig csak finn képviselői voltak megszámlálva, most már ugri részében is számokba van foglalva, a mennyiben a m. orsz. stat. hivatal a sz.-pétervári és helsingforsi hivatalokkal egyesülve a fajunkbeli balhakat pontosan összeszámlálta. Ezeknek száma 1875. nov. 1-jén 567 millióra rugott; bátran ki lehet tehát mondani, hogy a finn-ugri törzs jelenleg ugri vagy ugor részében sokkal jobban van képviselve mint a finnen. A fővárosi statisztikai hivatal főmunkálatát a vastuskő (l. fönebb) szögeinek összeszámlálása képezi, melyre eddig senki sem gondolt. Az ország leghíresebb tuskója f. évi decz. 1-jén, a katonaság és idegenek kivételével, 4312 szöget számlált; háromszögítése czéljából a városi tanácsban egy angol gőz-harapófogó beszerzése indítványoztatott. Azon égető statisztikai kérdések, melyeket a folyó évben jelentékenyen előre lehetett vinni, a következők: hány perzentje szakad le évenként az ország gombjainak (buttons mortality)? Egyenes vagy megfordított arányban növekszik-e a gyömbér-fogyasztás az aczéltoll-gyáripár hullámszásához képest? Légkörbeli csapadékok hüvelymagassága mennyire föltételezi a magasabb törvényszékek restancziáinak számát? Melyik azon pont, melyen tul tapasztalás szerint a gyermekek fogzása az optikai tünemény sphaerájából már a zene körébe csapván át, a kontrapunkt törvényei szerint fejlődik tovább? Miképen kell a zöld színt tabelláris-uton Cis-mollba átpároltatni?

(Vége következik.)

Krayelhuber Tóbiás

preschpurgi háziurnak okoskodásai.

Czu tumm!

Hoty repil az ide! Megint fége ety esztende! És midzsináldung ebe az esztende? Semise! Ami mudadja halladás, aztat csag asz ado. És ha már fizedunk, mérd nem lekaláp a Bécsba direkt? Mérd indirekt? Mérd várjon a Herr von Rothschild és a tebi müllionár, es a bécsi nemszedi bank, hoty girbe údon tyijen a motyor benz a kezikke rente es kölldzsön ölogjába? Mérd nem mintyár montani: id fan a benz! Merd mentil joban girnek mótyor benz, andul joban gel Mótýoruaszáknaq sbórolni, ami álldal a munga-ere névekedí mogát. Na ja? És mékizs arul fandaziroznag, hoty exdra czettelbank letyen az uszákba.

Czu tumm! Müllen fuser munga lesz az a mótyor pangnódo! Lesz rajda soagongyu, vitezketes, paszaman! Paszaman tremdede! Emlexek még a Kossuth pangnódo. Skandal! Biros, kék, porna, zöld — jatszot minten szint, mint a git megvertég. Müllen ölligant fold mintig a nemet pángo! Tetszete az idhon is, merd mikua kifotyta, sünálltak maguk. Bersze bezártak iget. Csag a bédzsi pángosünállás, az érvényes. Az, hoty a herr von Lucamnak is nines bedeckung hozzá, az prüvülligirt. Negi szabad.

De a mótyornag nines peladás. Sét, mikua Ritter von Schmerling exlencz mekjelende a horizont: minyár drombidáldag az ujság: figyáz! Tyun a nemed. Czu tumm!

Hállo isdeneg, fan még jó erzellmü férfi, mint a Graf Pál Csicsini, agi a mülld hedekpe tidzserde az exlencz Baron von Bach körszogat és mint a Graf Stefan, ő is kiálldoda: Mótýoruaszák fold, de nem lesz!

P. p.

Kávé mellett.

— Hm! Hogy szidják Rákosi urat, mert engem szindarabban fölleptet. Hogy hát menaszéria-é a színház? No én vagy százszor utaztam már körül a földet, de azt sehol sem hallottom, hogy szinpadon mért ne lehessen az, ami lehet a szerkesztőségben.

„Mokány Berczi naptára 1876-ra!”

Jobb anni kompaktornak, mint egzektornak, doktornak.
Szerbucz!

M. B.

Píf neki!
Csizta! Elfogyott!
Nines naptár!
Ugy elkapdosták,
mintha ingyér mértem volna.

Hamar no, melegibe! Csinyátam másodík kijadást. Mán peig, ha én nem sokal-lom a másodszori kijadást, te se sokalhatod az ezzerit.

Azért hát kapard ki azt az olvasztékos 9 piczulát a magad jó-voltájér és szalajtsad a te szógádat az kompaktorhol, mondja a szent irás.

HIRDETÉSEK.

Dr. Handler Mór

orvos- és sebésztudor, szülész és szemész,
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett mindennemü

Titkos
betegségeket
különösen
tehetetlenséget,

(elgyengült férfierőt),

valamint bőrkiütéseket és vizelesi nehézségeket.

Rendel naponként délelőtt 10 órától 1-ig, d. u.
3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utca 2 sz. a.,
kigyó- és városház-utca sarkán

(Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

A hivatás és életmód megzavarása nélkül.

Idült vagy kezdetleges titkos betegségeket

hasonszenvi gyógymód szerint fényes sikerrel gyógyít

Dr. Ernst L.

Pesten, két sas-utca 24. szám, II. emelet, bemenet a lépcsőn.

Rendelési idő d. e. 10-től 12-ig, d. u. 1-5 óráig.

E betegségek gyakran a végből, hogy azonnali eredmény érsek el, a legkönnyelműbb módon nagy adag jó és kénesevel kezeltetnek. Az így gyógyultak azonban a legborzasztóbb utóbajoktól támadtatnak meg annyira, hogy a könnyelmű gyógykezelés miatt késő vénségükig szenvednek. Ily veszélyek ellen menedéket nyújt a hasonszenvi gyógymód, mert nemcsak a legrégebb bajokat meggyógyítja, de hatása oly jótékony, hogy utóbajoktól félni nem kell. Az életrend oly egyszerű, hogy mindenkitől megtartható. 16

Levélileg is eszközöltetik rendelés. 10

Nehéz kórt

(nyavalyát) levél útján gyógyít Dr. Killisch, specialista orvos, Neustadtban.

Drezda (Szászország.)

Már 8000-nél több beteg sikertelenül gyógyított.

2. javított kiadás.

Legközelebb jelent meg a híres, maga nemében egyetlen könyvnek második, tetelesen javított és bővített kiadása:

„ÖNSEGÉLY”

czimmel, a nemzörések minden betegségei számára hű és megbízható tanácsadó.

Dr. ERNSZT L.

hasonszenvi orvostól.

Ezen könyv okulást és segítséget nyújt mindazoknak, kik ifjabb korukban titkos bünt vagy mértéktelen kicsapongást üztek és ennek következtében beteges

gyöngeségben

vagy szédült idegzetben szenvednek, vagy annak közel beállításától fenyegettetnek.

Azok is kik idősült bujakórban, hörbajokban, bujakóros köszvényben, huyegyösszükülésben szenvednek, vagy kiknek teste tulságos higanyadagok által gyöngítettett, teljes kigyógyulást találhatnak.

Nevelők, lelkészek és általában emberbarátok, kik a fiatalág javát szívükön hordják, jól tesszik, ha ezen könyv tartalmával megismerkednek.

Ezen híres könyv, mely nagyobb világosság kedveért bonczitani ábrákkal van ellátva, minden könyvkereskedésben kapható, de posta útján nálam is megrendelhetetik. Ára 2 frt.

Dr. ERNSZT L. hasonszenvi orvos,
Pesten, kétsas-utca 24-ik szám, II-ik emelet.

2. javított kiadás.

12

évi siker eloszlott minden kétséget az iránt, hogy THEODO tanár

szakálnövesztő-hagymája

a legjobb és legbiztosabb szer szép szakál nyerésére

Schwarzbach, 1875. február 25.

Fürst József gyógyszerész urnak Prágában.

Fogadja szives köszönetemet a szakálnövesztő hagymáért, mely tökéletesen bevált. Mindenkinek a legjobban ajánlhatom.

Hirt Károly J. s. k.
építő vállalkozó.

Ára egy csomagnak 2 frt 10 kr, postai küldéssel 10 kr-nál több Foraktár Magyarországra nézve TÖRÖK JÓZSEF, gyógyszer. király-utca 7. sz

Epen most jelent meg
az Athenaeum könyvkiadó-hivatalában

(Budapest, Barátok-tere, Athenaeum-épület) s általa minden
 hiteles könyvárusnál kapható:

Bethlenfalvi

GRÓF THURZÓ GYÖRGY LEVELEI

nejéhez

Czobor-Szt-Mihályi Czobor Erzsébethez.

Közrebocsátva

ID. GR. ZICHY EDMUND,

árvai uradalmi tejhatalmi igazgató megbízásából.

A két kötet ára 4 frt.

A jelen munka Thurzó György nádornak hatszáz
 levelet tartalmazza, melyeket huszonhét esztendő lefolyása
 alatt (1590-1616) a táborból, az országgyűlésekről és az
 udvarból nejéhez intézett. A Thurzó nemzetség árvaváraljai
 levéltárából és a M. Tud. Akadémia kéziratgyűjteményéből
 vannak közrebocsátva. Mindannyi magyar nyelven van írva.

A gyűjtemény, mely a maga nemében egészen párat-
 lanul áll, több szempontból bir nagy értékkel és sajátos ér-
 dekesseggel. Az abban közlött levelek bepillantánunk enged-
 nek egy kiváló történeti alak kedélyvilágába. Figyelemmel
 kísérhetjük az oltártól a sirig a család viszonyát, melynek
 az évekkel bensősége mindig fokozódik. Szemeink előtt áll
 egész közvetlenségében a XVII. század elejéről egy főrangú
 magyar háznak élete és gazdálkodása, mely nemes egyszerű-
 ségével, patriarchális jellemével és mindenekfelett magyar
 szellemével vonzó képet nyújt.

De nemcsak a hazai erkölcs és művelődés-történet nyert
 ekként jelentékeny gyarapodást; a török elleni hadjáratok-
 nak, a magyar országgyűléseknek, a Boeska felkelésnek, és a
 bécsi békealkudozásoknak történetére is új világosságot derít.
 Miként a történetíró haszonnal, úgy a nagy közönség és
 különösen a magyar hölgy közönség élvezettel fogja
 a munkát olvasni.

A történeti bevezetés, mely a munka élén Thurzó György
 életrajzát adja, a leveleket beilll-szti a köztörténet keretébe és
 akként azoknak megértését és méltatását lényegesen elősegíti.

PEVERIL LOVAG.

Regény.

Írta **WALTER SCOTT.**

Fordította Freesky János.

Kis 8-adrét, — 523 lap, — ára 2 forint.

II. Károly angol király viharos korát, a harczt
 a katolikus párt és a puritán dissidensek közt, s ezek
 küzdelmét az erkölestelen és erőszakoskodó király párt-
 fogásáért sokan és sokféleképp írták meg, de a pusztán
 történelmet író száraz adatai nem képesek arról oly hí
 képet adni, mint a regény, mely mese keretébe foglalva,
 a kort mozgó eszméket személyesíti. Az angol törté-
 net e sötét korszakának ecsetelésére csak mesteri toll
 vállalkozhatott, olyan, minő Walter Scotté. És e regé-
 nye ugy a kor s nép, a kor s erkölestelen udvar festé-
 sében méltó helyet foglal műveinek nagy számában.

A magyar olvasó közönség a hírneves szerzőnek
 műveit eddig csakis hírnevök után ismeri, (ez még csak
 második regénye, mely magyar fordításban jelent meg)
 és mindenesetre megragadja az alkalmat, hogy vele
 tüzetesebben megismerkedjék.

továbbá

AZ ANYA KÖNYVE.

Francia forrásból

Dr. GÜNTHER ANTAL.

Fűzve 1 frt 50 kr. Díszkötésben 2 frt 60 kr.

Szellem, izlés és valódi belérték tekintetében egyiránt
 kiváló művet nyújtunk az »Anya Könyve«-ben olvasóinknak.
 Élvezettel fogja azt végiglapozni mindenki, kinek a szép és ne-
 mes iránt érzeke van. Az anya odaadó szeretete ad e műben
 tanácsokat lányának, ki szemünk előtt fejlődik kis lánykából
 nővé és anyává. A legelső bábu választásától kezdve egész
 azon pillanatig, midőn férjet kell választani, s később, midőn
 a legelső gyermek megszületik, szellemmel és finoman ismer-
 teti meg az anya lányával az életet, a lányka, a kisasszony, a
 nő és az anya köteleit. Szolgálatot vélünk tenni a magyar
 irodalomnak, midőn e munkát, melynek eredetije Párisban oly
 méltán megérdemelt feltűnést keltett, hogy megjelenése ott
 valóságos esemény vala, ezennel a magyar olvasó közönség
 rendelkezésére bocsátjuk.

JÓKAI MÓR

Elbeszélő költeményei és satyrái.

Ara fűzve 2 frt. Díszkötésben 3 frt.

A népszerű regény- és beszély-író e terjedelmes
 kötetben egy kevésbé ismert oldaláról mutatja be ma-
 gát: a költött beszédű költészet terén, bebizonyítván,
 hogy itt sem kevésbé otthonos, mint a másikon, s egye-
 ül választásától függött volna, hogy kiváló oldalaként
 ezt emlegetnék. A költemények három csoportra van-
 nak osztva: az elbeszélő költeményeké, melyekben
 számos románcot, balladát, legendát s allegoriát talá-
 lunk, s hogy milyenek vannak köztök, elég legyen az
 »Ezer év« címűre utalnunk, melyet egyszerre felka-
 pott a nemzet s minden ünnepélyes alkalommal fölele-
 nitett, mintha egy második »Szózat« lenne. A másod-
 dik csoport a »Satyrákat« tartalmazza. Politikai tár-
 gyu vagy vonatkozású költemények azok, telítve azzal
 a jóízű humorral, melynek Jókai oly páratlan mestere.
 A harmadik csoport végre a »Szózatok« címét viseli,
 melyben vegyest fordulnak elő komoly és gunyoros
 tárgyú költemények. A »Kakas Márton költeményei«
 és »Kakas Márton tolltaraja« című versgyűjtemény e
 kötetben kiegészítő részét nyeri. A kiválógatott költe-
 mények e gyűjteményét őszintén ajánlhatjuk az olvasó
 közönség figyelmébe.

A „KIS LAP“ t. előfizetőihez!

Az új évnegyed közeledése alkalmából azon t.
 olvasóinkat, kiknek előfizetése a folyó hó végén le-
 jár, tisztelettel föl hívjuk sziveskedjenek előfizetésü-
 ket mielőbb megújítani, hogy a lap pontos szétkül-
 dése fennakadást ne szenvedjen

A »KIS LAP« előfizetése ára:

Negyedévre 1 frt 20 kr.

Félévre 2 frt 40 kr.

Az előfizetés legzélszerűbben postai utalvány
 által eszközölhető s a »KIS LAP« kiadó hivatalához
 (Athenaeum, Budapest, Ferencziek tere 7 sz.) inté-
 zendő.

továbbá

Nomatja és kiadja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat.

Budapest, Január 9-én.

419. szám.

IX. évfolyam. 1876.

BORSSZEM JANKÓ

Alkalmazott
Észjogtan
 Kérdések- és feleletek
Dr. Bauer Antal

jogrendszere alapján és tör-
 forrás után írta
Dr. GERLÓCZY GYUL
 köz- és váltóügyvéd, és az állam-
 dományi vizsgálo bizottmány tag-
 jelenleg műegyetemi tanár.
 Ára 70 kr.

A szerelem mint orv
Molière-től.
 Fordította **Várady A**
 Kiadja a [Kisfaludy-T
 Ára 40 kr.

Hölgy-
 divat-üzlet
Wilh. Beck

WIEN,
 Stadt, Frelung, Ecke de
Strauchgasse Nr. 1,

ajánlja a legjobb gyártmányok
 tost ása mellett a következő alk-
 jegyzett szikkokat ezen egyé-
 árért 799 Ft.

27 kr.

bécsi rőt- vagy darabonkint.
Ruhakelmék.

Mohair vagy Lustros, vörös al-
 gyapotszövetek, Barège Orenad
 Beris, Lenos, rófe . . . 27 k

Mosóruhák.
 Perkal, russ-pique, fehér és s-
 ga, Jaconat, batist, sima és ny-
 mot Moll- és batist-Olar, 18
 creton, rófe . . . 27 k

Vászon és folyó-árak.
 Vászonröve 1/4 széles 40 T
 darabja 10 frt 80 kr., bőrvász
 1/4 széles, 30 rőt, darabja 8
 10 kr., bőrvász 1/4 széle
 8fe . . . 27 k

Chiffon, damasgradi, atlasgradi,
 nanking 1/4 széles, vörös, feh-
 és sárga kanava 1/4 széles, k-
 szitelen, róza és lilá, damas-
 és switich-vászon törökötök,
 masst asztalkendő, vászon ze-
 kendők, fehérök, zsinorotott b-
 chent, kék, barna és festett, há-
 Moll- és csipke függönyök,
 széles; futó-szőnyegök, tornak-
 mék és oro-vászonak dígy-ermök
 öltöztető, matrác- és butorgre-
 Rouge- és tarka oltásfüggöny-
 rófe . . . 27 k

Selyem- és bársonyszalag
 Filile vagy Noblesse, sel-
 minden sima legdivatosabb
 pekben, szintén szines hátr-
 8t ujnyi széles . . . 27 k
 2 ujnyi széles, 2 bécsi rőt 27 k

Mustrák
 és árjegyzékek kiv-
 natra, minden postab-
 nélkül, ingyen.

— Gratulálok a hétágu koronához. Az isten éltesse Méltóságodat! Eljen, éljen, éljen!
 — Köszönöm, köszönöm. No már ezentül kettő lesz Füreden a Nemzet bárója.

Előfizetheti a kiadó-hivatalban: Budapest, Ferencziek-tere 7. sz. Előfizetési díj: Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
 Egyes szám 16 kr.